

**You have downloaded a document from
RE-BUS
repository of the University of Silesia in Katowice**

Title: Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej - recenzja

Author: Lucyna Sadzikowska

Citation style: Sadzikowska Lucyna. (2017). Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej - recenzja. "Bibliotheca Nostra. Śląski Kwartalnik Naukowy" (2017, nr 3, s. 136-143).

Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach - Licencja ta pozwala na kopiowanie, zmienianie, rozprowadzanie, przedstawianie i wykonywanie utworu tak długo, jak tylko na utwory zależne będzie udzielana taka sama licencja.

UNIwersYTET ŚLĄSKI
W KATOWICACH

Biblioteka
Uniwersytetu Śląskiego

Ministerstwo Nauki
i Szkolnictwa Wyższego

***Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej* / red. naukowa Anna Dymmel, Sebastian Dawid Kotuła. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2017, 367 ss. ISBN 978-83-7784-997-2**

Walery Pisarek (Pisarek, 2007, s. 117) zauważył, że żyjemy między dwiema epokami: epoką typograficzną (Chwałowski, 2002; Trzynadlowski, 1978) i epoką elektroniczną. Paul Levinson stwierdził, że książki i gazety przez całe wieki górowały nad konkurencyjnymi mediami jako środki przechowywania i rozpowszechniania informacji. Dopiero w wieku XX media elektroniczne skutecznie osłabiły ich przewagę w tej ostatniej dziedzinie (Levinson, 2006, s. 306). Rzeczywistość, w której żyjemy, wymaga zaakceptowania nowych technologii i kanałów komunikacji oraz włączenia ich w życie prywatne i zawodowe każdego z nas. Społeczeństwo równoległe do realnej aktywności podejmuje działania w świecie cyfrowym, z sukcesem tworzy w cyberprzestrzeni teksty kultury. Potrzebny jest więc ciągły namysł nad przemianami w obszarze wiedzy i informacji oraz komunikacji.

W 2017 r. nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej ukazała się, licząca 367 stron, interesująca książka *Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej*. Redaktorami tego tomu są Anna Dymmel i Sebastian Dawid Kotuła z Instytutu Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa UMCS, zebrane w nim artykuły zrecenzowała Hanna Tadeusiewicz. Publikacja, poza wyodrębnionym wstępem i spisem treści, podzielona została na cztery bloki tematyczne. Tytuły kolejnych rozdziałów precyzyjnie ujmują poruszaną problematykę: I. *Książka, czytelnik/użytkownik. Badania i rekonesanse badawcze*; II. *Zasoby informacji i wiedzy – sposoby organizacji*; III. *Komunikacja naukowa w dobie cyfrowej*; IV. *Czytelnicy, użytkownicy bibliotek i informacji – edukacja, usługi, przestrzeń*. Autorzy poszczególnych artykułów ukazują przemiany zachodzące w obszarze szeroko rozumianej informacji i wiedzy oraz formy komunikacji z użytkownikiem z różnych perspektyw: badaczy z ośrodków naukowych uniwersyteckich i bibliotek, profesjonalistów z dużym багаżem doświadczeń praktycznych, a także

¹ Uniwersytet Śląski w Katowicach, Instytut Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej

adeptów bibliologii i informatologii. Badacze swoje indywidualne obserwacje odnieśli zarówno do ugruntowanych teorii i koncepcji klasycznych, jak i do poglądów nowych, przełamujących schematy myślowe, eksplorując nowe zaskakujące zagadnienia i wychodząc naprzeciw rozwojowi technologii cyfrowych, który determinuje w zasadzie zmiany we wszystkich dziedzinach życia społecznego, kulturalnego i naukowego. W efekcie czytelnik otrzymuje wyjątkową publikację, będącą wielowymiarowym przeglądem narzędzi komunikacji w dobie nowych technologii.

Książka, odsłaniająca bogaty warsztat metodologiczny autorów artykułów, jest pokłosiem ogólnopolskiej konferencji naukowej *Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej*, która została zorganizowana w pierwszej połowie października 2016 roku przez Instytut Informacji Naukowej i Bibliotekoznawstwa oraz Bibliotekę Główną Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej. Jak zaznaczają redaktorzy tomu, istotą spotkania było skonfrontowanie teorii naukowych z praktyką i doświadczeniami specjalistów – bibliotekarzy i pracowników informacji, a także zainicjowanie debaty na temat wpływu rewolucji cyfrowej na funkcjonowanie bibliotek. Potrzeba podjęcia rozważań nad zagadnieniami dotyczącymi aktualnych przemian w obszarze informacji i wiedzy oraz komunikacji z użytkownikami bibliotek i informacji digitalnej jest wyraźna, a tom *Czytelnicy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej* stanowi ważny głos w dyskusji.

Książka adresowana jest do wykładowców, nauczycieli, bibliotekarzy, studentów, a także do zainteresowanych zdobyciem wiedzy o twórczym przekształceniu kulturowej rzeczywistości w cyfrowym świecie. Rozdział pierwszy dotyczy książki i czytelnika/użytkownika, otwiera go tekst Sebastiana Dawida Kotuły poświęcony *Ewolucji kultury książki*. W ocenie autora, różnorodność cyfrowych form i postaci książek to niezbity dowód ewoluowania i podążania w kierunku cyfrowej kultury książek, a także zapowiedź końca epoki samej kultury książki. W toku lektury artykułu czytelnik poznaje definicje takich pojęć, jak: proto-książka, książka, kultura książki i cyfrowa kultura książki, poznaje społeczną praktykę komunikacji bibliologicznej oraz cyfrowe formy książek (post-książki), a także zyskuje wiedzę dotyczącą ewolucji piśmiennych formacji kulturowych.

Anna Dymmel w swoim wywodzie zatytułowanym *Czytelnictwo, czytanie i e-czytanie w epoce cyfrowej. Rekonesans badawczy* opisała wybrane kwestie dotyczące czytelnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem e-czytania w praktykach współczesnego społeczeństwa epoki cyfrowej. Przedstawiła również wskaźniki czytelnictwa i e-czytelnictwa w Polsce i krajach Europy Środkowo-Wschodniej oraz w USA. Interesująco zasygnalizowała ważne zagadnienie, jakim jest wymiar czytania e-booków i funkcja rynku e-booków. Zwróciła uwagę na badania przemian procesu czytania i percepcji pod wpływem elektronicznych nośników tekstu.

O *Studencie jako użytkowniku biblioteki akademickiej i jego potrzebach informacyjnych – omówienie badań przeprowadzonych w Bibliotece Uniwersytetu Łódzkiego* piszą Agnieszka Goszczyńska i Justyna Jerzyk-Wojtecka. Bazując na przeprowadzonych badaniach jakościowych i ilościowych w latach 2014–2015, autorki przedstawiły w artykule profil studiującego użytkownika akademickiej biblioteki, która – co zostało podkreślone – stała się istotną częścią mechanizmu poszukiwania i weryfikacji informacji naukowej.

Stanisława Wojnarowicz w oparciu o ankietę ukazującą warunki recepcji „Kultury” paryskiej w polskich bibliotekach przed rokiem 1989 (Dymmel, Kotuła, red., 2017, s.67) zaprezentowała temat: *Reakcja bibliotek na okoliczności ideologicznej manipulacji*. Na podstawie badań recepcji „Kultury” paryskiej można stwierdzić, że mimo cenzury i zinstytucjonalizowanego systemu obiegu publikacji w Polsce w latach 1947–1989, który zakładał eliminowanie piśmiennictwa krytycznego wobec władzy i reglamentowanie dostępu do emigracyjnych publikacji, biblioteki zapewniały trwanie narodowej kultury i kontakt z dziedzictwem kulturowym świata. Biblioteka Jagiellońska, Biblioteki Uniwersyteckie w Warszawie, we Wrocławiu, w Poznaniu, Biblioteka Uniwersytetu Łódzkiego, Biblioteka Instytutu Historii PAN i Biblioteka Gdańska PAN zarejestrowały, że zainteresowanie służb bezpieczeństwa PRL wzbudzało posiadanie i udostępnianie „Kultury”.

W szkicu zamykającym pierwszy rozdział książki: *Co w XIX wieku czytały pobożne lubelskie Żydówki? Analiza wybranych tekstów kultury*, Agata Rybińska próbowała przekonać czytelników, że dalsze interdyscyplinarne badania z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, studiów żydowskich, kulturoznawstwa, językoznawstwa, literaturoznawstwa czy historii lokalnej nad zagadnieniem książek i czytelnictwa lubelskich Żydówek są ważne, pasjonujące i potrzebne. To temat, który wciąż wymaga kwerend, analizy i opisu.

Prezentację rozważań teoretycznych oraz badań empirycznych drugiego rozdziału tomu rozpoczyna artykuł Karoliny Popławskiej, Jakuba Bajera, Michała Kozaka, Marcina Szymczaka i Marcina Werli pt. *System Informacji Naukowej Politechniki Poznańskiej jako przykład współpracy między jednostkami naukowymi*. W klarowny sposób zaprezentowano w nim proces tworzenia Systemu Informacji Naukowej typu Current Research Information System (CRIS), który posiada funkcje repozytoryjne. Omówiono także przebieg prac rozwojowych nowego Systemu Informacji Naukowej Politechniki Poznańskiej, który w zamierzeniu ma stać się centralnym, spójnym, zintegrowanym (np. z centralnym systemem uwierzytelniania PP – eLogin; eDorobek) systemem typu CRIS na tejże uczelni.

Przedstawienia doświadczeń związanych z wprowadzeniem nowatorskich rozwiązań strukturalnych w Centrum Informacji Naukowej i Biblio-

tece Akademickiej w Katowicach podjęli się Andrzej Koziara i Małgorzata Waga w artykule zatytułowanym *Rozwój kultury organizacyjnej, uwarunkowania działalności we współczesnej przestrzeni realnej i wirtualnej. Doświadczenia CINIbA – Centrum Informacji Naukowej i Biblioteki Akademickiej w Katowicach*. Warto odnotować, że CINIbA to nowoczesna, hybrydowa biblioteka naukowa (wspólne przedsięwzięcie Uniwersytetu Śląskiego i Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach) realizująca model *information commons* (model integrujący usługi z przestrzenią edukacyjną i informacyjną).

Elżbieta Tomczyńska w artykule *Księgozbiór Centrum Informacji i Dokumentacji Europejskiej źródłem informacji i promocji wiedzy o Unii Europejskiej, w dobie kultury multimedialnej na przykładzie ośrodka szczecińskiego* przybliżyła czytelnikowi jedną z najstarszych inicjatyw Komisji Europejskiej. Powołane w 1998 r. Centrum Informacji i Dokumentacji Europejskiej w Bibliotece Uniwersytetu Szczecińskiego ma – co sygnalizuje autorka tekstu – za zadanie: udostępnianie publikacji dostarczanych przez Komisję Europejską; zapewnienie wolnego dostępu do baz danych tworzonych przez instytucje unijne; podejmowanie współpracy z innymi instytucjami działającymi na rzecz integracji europejskiej.

Zbiory kartograficzne Biblioteki Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie: współczesna dostępność i wykorzystanie to temat rozważań Anny Bogowskiej, która, analizując materiał dotyczący najczęściej wykorzystywanych publikacji ze zbiorów kartograficznych Biblioteki UMCS, uwzględniła głównie statystyki pozyskane z danych Biblioteki Cyfrowej UMCS. Autorka przedstawiła krótką, choć w pełni wystarczającą charakterystykę zarysowanej problematyki, szczególny akcent kładąc na fakt, że księgozbiory powinny jak najszybciej być udostępniane w wersji elektronicznej, ponieważ bezcenne druki uchroni to od zniszczenia i przyczyni się to do ich popularyzacji.

Kolejny artykuł, autorstwa Jolanty Hys z Biblioteki Narodowej, nosi wymowny tytuł *Klasyfikacje, kontrola autorytatywna i Linked Data*. Badaczka przedstawiła klasyfikacje piśmiennictwa, a także wybrane klasyfikacje biblioteczne: klasyfikacje uniwersalne (Uniwersalna Klasyfikacja Dziesiętna, Klasyfikacja Dziesiętna Deweya, Klasyfikacja Biblioteki Kongresu) oraz klasyfikacje dziedzinowe (Iconclass, National Library of Medicine Classification, Mathematics Subject Classification). Istotnym aspektem rozważań, które w większości oparte zostały na prezentacjach przedstawianych podczas cyklicznych seminariów Konsorcjum UKD, stały się zagadnienia, jak interoperacyjność a mapowanie klasyfikacji czy wielojęzyczność klasyfikacji; interoperacyjność a agregacja danych, kontrola autorytatywna i pokaz danych w modelu Linked Date (przykładem wizualizacji UKD jest prezentacja symboli UKD w zrealizowanym w Bibliotece Narodowej projekcie PASSIM).

Rozdział drugi recenzowanego tomu zbiorowego dopełnia szczegółowe studium Natalii Wilczek z Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach o *Darmowej wiedzy w Internecie (studium przypadku)*. Autorka, podejmując próbę przeanalizowania wybranych polskojęzycznych i angielskojęzycznych stron www oraz kanałów serwisu YouTube o charakterze popularnonaukowym, wykorzystując metodę studium przypadku i kryterium twórcy (indywidualny i instytucjonalny). Opierając się na dostępnych programach do pomiarów webometrycznych oraz statystykach prowadzonych przez Google i inne strony internetowe, utworzyła ranking najpopularniejszych źródeł wiedzy. W podsumowaniu artykułu porównała uzyskane wyniki, które odnosiły się do materiału w języku polskim i angielskim, w celu wykazania różnic i podobieństw. Trzeci rozdział tomu zbiorowego zainaugurował tekst Marii M. Michalskiej pt. *Pracownik informacji naukowej w XXI wieku: wiedza, umiejętności, cechy osobowości*. Badaczka, próbując odpowiedzieć na szereg pytań dotyczących potrzebnej i niezbędnej wiedzy, kompetencji i umiejętności wzorcowego pracownika informacji, przybliżyła czytelnikowi proces kształtowania takiej osoby na przykładzie Pracowni Informacji Naukowej Biblioteki Narodowej. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż autorka skorzystała z doświadczenia, jakie nabyła podczas tworzenia zespołu pracowników informacji naukowej Biblioteki Narodowej, a także – co niezwykle interesujące – opracowywania Krajowego Standardu Kompetencji Zawodowych: specjalista informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej.

Wydaje się, że współcześnie ważnym zagadnieniem stała się kwestia szeroko rozumianej komunikacji, w szczególności z wykorzystaniem najnowszych technologii. Dariusz Kardela w artykule *Nowe kanały komunikacji w procesie budowania relacji biblioteki z użytkownikiem. Na przykładzie Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej* wyczerpująco zarysował problematykę związaną z zagospodarowaniem kanałów komunikacyjnych podczas tworzenia, a także podtrzymywania kontaktów i więzi biblioteki z użytkownikiem. Badacz czyni to przekonująco i ze znanstwem, gdyż opiera się na praktycznym wykorzystaniu kanałów komunikacji w Centrum Wiedzy i Informacji Naukowo-Technicznej Politechniki Wrocławskiej. Dodać należy, że analizie „poddano kanały kontaktu dostępne za pomocą Internetu wykorzystywane w osiemnastu bibliotekach publicznych uczelni technicznych w Polsce” (Dymmel, Kotuła, red., 2017, s. 209).

Kolejny artykuł, autorstwa Anny Białanowicz-Biernat, reprezentującej Bibliotekę Uniwersytecką w Warszawie, wnosi dalsze istotne spostrzeżenia związane z najważniejszymi kanałami komunikacyjnymi, ofertą usług i udogodnień dla użytkowników, których celem jest osiągnięcie korzyści wynikających z ich wykorzystania. Z tekstu pt. *Komunikacja: informacje – usługi – relacje* czytający dowie się, że dzięki dobrym praktykom informacyjnym w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie, gdzie symultanicznie

funkcjonuje kilka kanałów komunikacyjnych, udało się rozwinąć nowoczesny system komunikacji tej instytucji z indywidualnym użytkownikiem i otoczeniem.

Danuta Domalewska z Biblioteki Głównej Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie przekonująco stwierdziła w tekście pt. *Dostęp do informacji o zasobach w bibliotekach ekonomicznych szkół wyższych w Polsce*, że biblioteki publicznych szkół wyższych o kierunkach ekonomicznych są instytucjami niezwykle aktywnymi, dynamicznie rozwijającymi się, a także profesjonalnymi, gdyż fachowo zajmują się doбором źródeł informacji. Czynnie współtworzą oraz współuczestniczą w rozwoju otoczenia naukowego. Gwarantują dostęp do najwyższej jakości zasobów wiadomości i dziedziny baz wiedzy (m.in. repozytoria, biblioteki cyfrowe, katalogi biblioteczne).

Aleksandra Gębarowska swój interesujący artykuł – *Blogi w komunikacji naukowej polskich historyków i archeologów* – rozpoczęła od informacji, że polscy pracownicy naukowcy są bardzo kreatywni w zakresie blogosfery naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem obszaru historii i archeologii. Autorka, by dogłębnie zbadać zagadnienie, przeprowadziła ilościowe, a potem jakościowe badania. Wielkość blogosfery w zakresie wspomnianych dyscyplin – jak podała – wynosi 59, tylko dwa blogi spełniające wszystkie kryteria naukowości poddano dalszej analizie (m.in. ze względu na przekazywaną wiedzę, przedmiotowe, pragmatyczne, metodologiczne treści, źródła wiedzy).

W artykule *Odbiorcy wiedzy o Lubelszczyźnie, jej zasoby i popularyzacja w działalności informacyjnej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. H. Łopacińskiego w Lublinie (historia – współczesność – prognozy)* Agnieszka Prymak-Sawic przedstawiła tytułową księżnicę jako ośrodek informacji regionalnej. Materiałem źródłowym do analizy i badań autorka uczyniła archiwalne i współczesne zeszyty kwartalne kilku agend biblioteki. W konkluzji zawarła spostrzeżenie, że biblioteki publiczne wydają się predestynowane do kultywowania pamięci lokalnej, regionalnej i narodowej, jako swoistego przedsionka kultury europejskiej (Ladorucki, 2016, s. 14).

Prezentacji funkcjonowania systemu Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych ACADEMICA, którą uruchomiła w 2014 roku Biblioteka Narodowa, oraz przedstawienia przewagi wypożyczalni Academica nad tradycyjnym systemem wypożyczania międzybibliotecznego podjął się Karol Baniak w tekście *Nauka za jednym kliknięciem – cyfrowa wypożyczalnia międzybiblioteczna publikacji naukowych Academia*. W rzeczowym wywodzie autor przybliżył zalety systemu, genezę powstania narzędzia szybkiego dostępu do literatury naukowej oraz otwarcie zasobów Biblioteki Narodowej. Trzeba mieć nadzieję, że jak najszybciej zostanie zrealizowany zamysł, by wypożyczalnię Academia przekształcić w ogólnopolską bazę publikacji chronionych prawem autorskim wzbogaconą zdigitalizowanymi zasobami z innych bibliotek.

Czwarty, ostatni, rozdział w książce *Czytelnicy, użytkownicy bibliotek i informacji – edukacja, usługi, przestrzeń* otwiera tekst autorstwa Barbary Krasieńskiej i Piotra Milca zatytułowany *Rola biblioteki akademickiej w kształtowaniu kultury cyfrowej czytelników na przykładzie Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie*. W swoich rozważaniach badacze zwrócili uwagę na działania zmierzające do kształtowania kultury cyfrowej przez odbiorców, jakie podejmują Oddział Informacji Naukowej oraz Oddział Digitalizacji i Reprografii Biblioteki Głównej Uniwersytetu Pedagogicznego im. KEN w Krakowie. Inicjatywy tych dwóch Oddziałów BG UP w Krakowie zasługują na uznanie, podobnie jak projekt wirtualnych wystaw promujących dorobek naukowy pracowników uczelni.

Zgodnie z tematem wskazanym w tytule *Polskie blogi o literaturze dla młodego odbiorcy (na wybranych przykładach)* Marta Nadolna-Thuczykont wnikliwie omówiła wybrane blogi o utworach dla dzieci i młodzieży, których twórcami są rodzice, młodzi czytelnicy i specjaliści związani zawodowo z książką. Jak zaznaczyła, interesująca wydaje się skala zjawiska i motywy, które kierują blogerami (doskonała forma spędzenia wolnego czasu, alternatywa dla innych rozrywek, zarabkowanie, upowszechnianie czytelnictwa, dbałość o dobro intelektualne przyszłych czytelników). Blogi o literaturze dla młodego odbiorcy, stanowiące swoistego rodzaju internetowe, współczesne „pamiętniki”, koncentrują się na omówieniu tekstów literackich.

Artykuł Bogumiły Celer, reprezentującej Książnicę Pedagogiczną im. Parczewskiego w Kaliszu, pt. *Blogi bibliotek pedagogicznych i szkolnych narzędziem kształtowania kultury czytelniczej dzieci i młodzieży. Przegląd inicjatyw* został podzielony na kilka części dotyczących przykładowych blogów bibliotek pedagogicznych i szkolnych (m.in. blogi biblioteczne – definicja, typologia, stan badań; blogi bibliotek pedagogicznych; blogi bibliotek szkolnych; blogi czytelnicze uczniowskie). Badaczka trafnie udzieliła odpowiedzi na pytania związane z właściwościami blogów, które służą rozbudzaniu, podtrzymywaniu i rozwijaniu czytelnictwa wśród uczniów. Niewątpliwie warto – o czym rzeczowo i atrakcyjnie przekonywała autorka tekstu – wykorzystać blogi jako narzędzie do kształtowania kultury czytelniczej dzieci i młodzieży.

Doświadczeniami związanymi z prowadzeniem od 2008 r. programu *Book Club to Go* (BC2G) przez bibliotekę publiczną Monterey County Free Libraries (MCFL) w Kalifornii podzieliła się Beata Anna Cessak-Obydzińska w tekście pt. *Program „Book Club to Go” jako przykład usługi bibliotecznej dla klubów książki w Monterey County w Kalifornii*. Szacuje się, że w okresie od lutego 2008 roku do lutego 2016 r. niemal dwadzieścia tysięcy książek zostało przeczytanych dzięki temu programowi. Historię BC2G, opis struktury programu wykorzystującego dwa różne zintegrowane systemy biblioteczne, użycie LibraryThing.com – serwisu społecznościowego ułatwiającego katalogowanie prywatnych księgozbiorów wzbogaciło przybliżenie etapów współpracy z serwisami wspierającymi dyskusyjne kluby książkowe.

Nowe przestrzenie świata książki Renaty Ciesielskiej-Kruczek to ostatni artykuł recenzowanego zbioru. Piszac o bibliotekach w galeriach handlowych czy na lotniskach, badaczka dowodziła, że są to nowe przestrzenie dla książek, zaś tradycyjne biblioteki „z placówek skoncentrowanych na zbiorach ewoluują w kierunku instytucji zorientowanych na potrzeby, zainteresowania i oczekiwania użytkownika, stając się centrami życia naukowego, społecznego i kulturalnego” (Dymmel, Kotuła, red., 2017, s. 356). By promować i ułatwić dostęp do wiedzy i czytelnictwa, nowoczesne biblioteki stosują różnorakie formy udostępniania swoich zbiorów: tradycyjną, multimedialną lub cyfrową.

Książka dotyczy tematyki tyle zajmującej, ile aktualnej. Już sama rozległość problematyki budzi uznanie dla pracy redaktorów. Lektura recenzowanego tomu przyniesie korzyści odbiorcom z różnych kręgów, różnorakich profesji i o odmiennych zainteresowaniach. To studium bogate tematycznie, które jest świadectwem dociekliwości autorów, rzetelności przeprowadzonych badań i rozległej wiedzy – nie tylko bibliologicznej i informatologicznej. Na recenzowany tom składają się teksty niezwykle ciekawe, interesujące poznawczo, inspirujące. Współczesne zasoby informacji i wiedzy są dla twórców artykułów przede wszystkim odpowiedzią na przemiany, jakie zachodzą w przestrzeni bibliotecznej, kulturowej i społecznej. Publikacja ma istotne znaczenie praktyczne – zwraca uwagę na nowy rodzaj przekazów, kanałów komunikacyjnych, a także na konieczność wyposażania czytelnika/użytkownika w kompetencje niezbędne do ich wykorzystania. Dobrze, że tak wartościowa publikacja wzbogaciła naukową ofertę nad istotą informacji i komunikacji ery cyfrowej.

Bibliografia

- Chwałowski, R. (2002). *Typografia typowej książki*. Gliwice: Wydawnictwo Helion.
- Dymmel, A., Kotuła, S.D. (2017). *Czytelniccy – zasoby informacji i wiedzy. Tradycja i przemiany w czasach kultury cyfrowej*. Lublin: Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 1–367.
- Ladorucki, J. (2016). O regionalizmie i kapitale kulturowym we współczesnych księżnicach europejskich (aspekty praktyczne). *Poradnik Bibliotekarza*, 9, 14.
- Levinson, P. (2006). *Miękkie ostrze, czyli historia i przyszłość rewolucji informacyjnej*. Warszawa: Wydawnictwo: Muza S.A.
- Pisarek, W. (2007). *O mediach i języku*. Kraków: Universitas.
- Trzynadłowski, J. (1978). *Edytorstwo. Tekst, język, opracowanie*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowo-Teczniczne.